

Спеціальна освіта в УжНУ: нова перспективна спеціальність

Ужгородський національний університет здійснює підготовку майбутніх фахівців за багатьма спеціальностями, які є затребуваними на сучасному ринку праці. Випускники закладу освіти вирізняються професійною компетентністю, креативністю, відповідальністю в роботі, діловими якостями, громадянською позицією, сформованими морально-етичними цінностями. Відносно молодого спеціальністю, яка відповідає вимогам часу, є спеціальність 016 «Спеціальна освіта», що забезпечується кафедрою фізичної реабілітації факультету здоров'я та фізичного виховання. В чому унікальність цієї спеціальності, яка можливість працевлаштування та подальшої професійної самореалізації – низка питань, відповіді на які ми отримаємо від кандидата педагогічних наук Світлани Стеблюк.

Спеціальність 016 «Спеціальна освіта» на факультеті здоров'я та фізичного виховання є новою, але користується популярністю серед студентів, стейкхолдерів, педагогічних працівників закладів освіти. Чим це зумовлено?

– Це зумовлено вимогою часу. У першу чергу, активізовано нормативно-законодавчу базу України. Відтак, у Законі України «Про освіту» сформульовано поняття «інклюзивне навчання», «інклюзивне освітнє середовище», «особа з особливими освітніми потребами», «корекційно-розвиткові послуги», які вказують на побудову нової освітньої траєкторії. У той же час перед органами державної влади та органами місцевого самоврядування поставлено завдання – створити умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях. А це означає, що для реалізації цього завдання необхідно здійснити кадрове забезпечення фахівцями, які будуть компетентні для роботи з такими дітьми. Саме у цьому напрямі працює кафедра фізичної реабілітації. Розмова зі стейкхолдерами засвідчує, що сьогодення вкрай вимагає підготовки фахівців цієї спеціальності.

Про які педагогічні кадри йде мова?

– У першу чергу наголошу на тому, що означена спеціальність інтегрує як медичні знання, так і психолого-педагогічні. Мова йде про навчання, виховання та розвиток дітей, які мають порушення мовлення, пізнавальних процесів, слуху, зору. Хто любить педагогічну справу, готовий стати пліч-о-пліч з дітьми з особливими освітніми потребами й надати їм кваліфіковані освітні послуги, той обов'язково повинен учитися у нас. Бачити, як твої вихованці зростають поруч з іншими учнями класу, віддати частину своєї любові їм, допомогти рідним – це, повірте, і є людське професійне щастя. Підкреслимо, що для випускників спеціальності «Спеціальна освіта» є широкі можливості для працевлаштування на посадах, яких потребує Закарпатський регіон: вчитель-дефектолог, асистент вихователя інклюзивних груп закладів дошкільної освіти, асистент учителя закладу загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням та інші спеціальності.

У чому специфіка підготовки фахівців цієї спеціальності у нашому закладі освіти?

– Формування інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей є ключовою парадигмою. Під керівництвом декана факультету, доктора медичних наук І. С. Миронюка, завідувача кафедри фізичного реабілітації, кандидата наук з фізичного виховання і спорту Я.Ф. Філака, та зусиллям досвідчених науково-педагогічних працівників створено освітньо-професійні програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Олігофренопедагогіка. Інклюзивна освіта» другого (магістерського) рівня. Вони осучаснені, інноваційні, цікаві, містять обов'язкові та вибіркові дисципліни, що дадуть можливість здобувачеві освіти спрямувати свої зусилля на глибоке й всестороннє вивчення проблеми щодо надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами. Вказані освітні програми «народжувалися» в дискусії кафедри із залученням роботодавців, зокрема інклюзивно-ресурсного центру №1 м. Ужгорода, обласного центру комплексної реабілітації осіб з інвалідністю, керівництва окремих закладів освіти.

Родзинкою освітньо-професійної програми магістра є підготовка конкурентоздатного фахівця зі спеціальної освіти на засадах особистісно-орієнтованої моделі навчання та мультидисциплінарного командного підходу. Для реалізації цієї мети введено нову дисципліну, яка поки що не часто зустрічається у освітніх програмах вишів – «Організація роботи корекційного педагога у мультидисциплінарній команді». Це по суті буде інтегративна дисципліна. Зазначимо: нами продумана система практичної підготовки студентів, яка є комплексною й проходить в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти, у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних, інклюзивно-ресурсних центрах та інших закладах.

Освітній процес – це двосторонній процес викладача та студента. Як досягається ефективна співпраця зі студентами за різними формами навчання?

– По-перше, слід сказати, що кафедрою фізичної реабілітації активно упроваджуються педагогічні технології з інноваційними методами навчання, серед них лекція-візуалізація, проєктні технології, кейсу, моделювання ситуацій, інтерактивні. В університеті на високому рівні налагоджене дистанційне навчання. Студентсько-викладацький колектив працює на Інтернет-платформі Google Meet, платформі електронного навчання Moodle, що дозволяє здобувачам освіти вивчати навчальні курси самостійно, та під керівництвом викладача. Увесь освітній процес побудований на основі педагогіки партнерства.

По-друге, я не можу не розповісти про наших студентів денної та заочної форм навчання. Це творчі особистості, які прагнуть інновацій. На практично-семінарських заняттях, у дискусіях, вони є творцями власної творчої лабораторії, учасниками наукового гуртка, виступають з тезами на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях з проблеми навчання, виховання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

З якими словами Ви звертаєтесь до потенційних майбутніх студентів Вашої спеціальності?

– Шановні абітурієнти! Вибір майбутньої професії – це відповідальний життєвий крок. Вона повинна відповідати поклику Вашої душі. Знайте, що Вас чекають добрі, лагідні діти з особливими освітніми потребами, чекають працедавці, батьки, на Вас надіється держава. Звертаюся до педагогічних працівників дошкільних закладів освіти, вчителів, випускників університетів: час вимагає одержання ще однієї спеціальності. Цікавтесь нами, заходьте на сайт ДВНЗ «Ужгородський національний університет», закликаємо до співпраці з нашим факультетом, кафедрою.

Усім учням бажаю успіхів у складанні ЗНО, раді будемо зустрічі з Вами.

Крок до педагогічної майстерності.

Під такою назвою пройшла інтерактивна бесіда зі студентами-магістрантами спеціальності "Спеціальна освіта". Змістовне і професійно спрямоване обговорення результатів педагогічної практики, обмін думками щодо інноваційних підходів підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю - ключові питання, на які було сконцентровано увагу. Вдячність усім учасникам.